

Sociālais darbs Tukuma novada pašvaldībā

Tukuma novads tika izveidots **2009.gada 1.jūlijā**. Tukuma novadā ietilpst **Tukuma pilsēta** un 10 pagasti: **Degole, Džūkste, Irlava, Jaunsāti, Lestene, Pūre, Sēme, Slampe, Tume, Zentene**.

Tukuma novads robežojas ar Jelgavas, Babītes, Engures, Rojas, Talsu, Kandavas, Jaunpils un Dobeles novadiem.

Tukuma novada teritorija - **119 152.4 ha**

Attālums no novada administratīvā centra līdz Rīgai
- 63 km

Tukuma novada iedzīvotāju skaits

uz 01.01.2015. - **31 666**

Tautas skaitīšanas dati 2011. - 30 602

Attīstības plānošanas dokumenti

- **TUKUMA NOVADA ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA LĪDZ 2033.GADAM**
- **TUKUMA NOVADA INTEGRĒTĀ ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2011. - 2017.GADAM**
- **TUKUMA NOVADA PAŠVALDĪBAS AĢENTŪRAS «TUKUMA NOVADA SOCIĀLAIS DIENESTS» DARBĪBAS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA 2014.- 2017. GADAM**
- **TUKUMA NOVADA PAŠVALDĪBAS AĢENTŪRAS «TUKUMA NOVADA SOCIĀLAIS DIENESTS» IKGADĒJIE DARBĪBAS PLĀNI**

Sociālie pakalpojumi, sociālā palīdzība un sociālais darbs

Tukuma novada pašvaldības aģentūra «Tukuma novada sociālais dienests»

Irlavas bērnu nams – patversme

SIA «Irlavas Sarkanā Krusta slimnīca»

DIREKTORS (1)

Direktora vietnieks (1)

APSTIPRINU:

Tukuma novada pašvaldības aģentūras
„Tukuma novada sociālais dienests”

direktore _____, 2015.

SOCIĀLĀ DARBA UN SOCIĀLĀS PALĪDZĪBAS NODAĻA
vadītājs (1)

Sociālais darbinieks
atbildīgais par lauku teritoriju (1)

Psihologs
psihologs (2)

Degoles/Tumes teritorija
sociālais darbinieks (1)

**Sociālais darbinieks
darbam ar atkarības
problēmām (1)**

Irlavas/Lestenes teritorija
Irlavas kopienas centrs
sociālais darbinieks Irlavā (1), sociālais darbinieks
Lestenē, Vaskos (1)

**Sociālais darbinieks
darbam ar ģimenēm ar
bērniem pirmsskolas
izglītības iestādēs (1)**

Sēmes/Zentenes teritorija
Sēmes kopienas centrs „Mūsmājas”
dežurants (0.5), sociālais darbinieks (1)

**Sociālais darbinieks
darbam ar ģimenēm ar
bērniem (psihosociālais
darbs) (2)**

Slampes/Džūkstes teritorija
sociālais darbinieks darbam ar ģimenēm ar
bērniem (1), sociālais darbinieks (2)

Pūres/Jaunsātu teritorija
Pūres kopienas centrs
sociālais darbinieks (1)

Tukuma pilsētas teritorija
sociālais darbinieks darbam ar ģimenēm ar
bērniem (7), sociālais darbinieks (3), sociālais
darbinieks darbam ar veciem cilvēkiem (1)

SOCIĀLO PAKALPOJUMU NODAĻA
vadītājs (1)

DC Saimīte

sociālais darbinieks (0.25), sociālais aprūpētājs (2)

Tukuma patversme

sociālais darbinieks (1), kurinātājs-dežurants (3), apkopējs (0.5)

Jauniešu sociālais centrs

sociālais darbinieks (1.2), apkopējs (0.5)

IDC Saime

sociālais darbinieks (0.75), sociālais rehabilitētājs(2), sociālais
aprūpētājs (5), fizioterapeits (1), aprūpētājs (1), apkopējs (0.5)

Aprūpes mājās dienests

sociālais darbinieks (1), aprūpētājs (15), sociālais aprūpētājs (1),
šoferis-aprūpētājs (1), medmāsa (0.5)

Sociālo pakalpojumu centrs „Mežrozītes”

sociālais darbinieks (0.2), aprūpētājs (3), sociālais rehabilitētājs (1)

Slampes/Džūkstes kopienas centrs „Rīti”

sociālais darbinieks (1), apkopējs (1)

Patversme

dežurants (3)

Dienas centrs

sociālais rehabilitētājs
(1), fizioterapeits (0.5)

Jauniešu sociālais centrs

sociālais pedagogs
(0.5)

Autovadītājs (1)

Jurists
(1)

Vecākais grāmatvedis
(1)

Grāmatvedis-ekonomists
(1)

Kancelejas pārzinis
(1)

Lietvedis
(1)

**Datu ievadišanas
operators (0.5)**

Personāla speciālists
(1)

**Darba aizsardzības
speciālists (0.2)**

Sētnieks
(0.8)

Apkopējs
(0.5)

Sociālais darbinieks darbam ar ģimenēm ar bērniem (10)

Sociālais darbinieks (8)

Sociālais darbinieks darbam ar veciem cilvēkiem (1)

Sociālais darbinieks darbam ar pilngadīgām personām (1)

Sociālais darbinieks darbam ar atkarības problēmām (1)

Sociālais darbs 2014. gada sākums

Sociālais darbinieks- ģimenes ārsts

Piešķir sociālo palīdzību

Organizē sociālos
pakalpojumus

Veic sociālo darbu

zina teritorijas sociālās
problēmas, veic kopienas
darbu

Jautājums

- Kāpēc un kā tiek vai netiek veikts sociālais darbs pašvaldībā?

Pētījuma instrumenti

Dokumentu (amata apraksti, iestādes nolikums, klientu lietas)
analīze

Fokusgrupas 10 pagastos

Pilotprojekts Slampes un Džūkstes pagastu teritorijā

Sociālais darbinieks darbam ar ģimenēm un bērniem (gadījuma vadīšana izmantojot psihosociālā sistēmiskā darba elementus) (2)

- Lietu skaits ĢA 25-26, N 4-8

Sociālais darbinieks darbam ar ģimenēm un bērniem (gadījuma vadīšana) (3)

- Lietu skaits ĢA 30, N 4-8

Sociālais darbinieks darbam ar ģimenēm un bērniem (gadījuma vadīšana PII) (1)

- Lietu skaits ĢA 10

N Sociālais darbinieks darbam ar ģimenēm un bērniem ārpus ģimenes aprūpē(1)

- Lietu skaits AI 90, AU 25, B 30

Sociālais darbinieks darbam ar ģimenēm un bērniem (sociālā palīdzība) (2)

- Lietu skaits SP 80-100

Sociālais darbs pilsētā 2015. gada sākums (1)

Sociālais darbinieks (izvērtē vajadzību pēc sociālā pakalpojuma) (1)

- Lietu skaits VR 80, SC 40

Sociālais darbinieks (gadījuma vadīšana pilngadīgām personām) (1)

- Lietu skaits SG 30, t.sk. MK 805

N Sociālais darbinieks (atkarību speciālists) (1)

- Lietu skaits Y 32

Sociālais darbinieks (Sociālā palīdzība pensionāri, personas ar invaliditāti) (1)

- Lietu skaits SP 200

Sociālais darbinieks (Sociālā palīdzība pilngadīgas personas) (1)

- Lietu skaits SP 150

Sociālais darbs pilsētā 2015. gada sākums (2)

Sociālais darbinieks 8

- Lietu skaits
- SP 60-90
- ĢA 10-12
- N 0-2
- VR 1-4
- SC 0-5
- SG 1-2
- AI 0-5
- AU
- B

Sociālais darbs pagastos 2015. gada sākums

Sociālais darbinieks aprūpes mājās dienestā (1)

- Lietu skaits A 113, SC 13

Sociālais darbinieks Tukuma patversmē (1)

- Lietu skaits P 68

Sociālais darbinieks dienas centros (2)

- Lietu skaits IC, KC 50

Sociālais darbinieks Jauniešu sociālā centrā (2)

- Lietu skaits JC 40

Psihologi (2)

- Lietu skaits X 40

Sociālā darba resursi pakalpojuma sniedzējos 2015. gada sākums

Secinājumi (1)

- Lielākais lietu skaits veidojas **sociālās palīdzības sniedzējiem** no **42** lietām vienam darbiniekam, kas palīdzību piešķir ģimenēm ar bērniem – līdz pat **290** lietām vienam, kas palīdzību piešķir vecuma pensionāriem un personām, kurām noteikta invaliditāte.
- Pagastu teritorijas sociālajiem darbiniekiem vislielākais apjoms ir sociālās palīdzības lietās – no 23 darbiniekam, kas palīdzību piešķir ģimenēm ar bērniem līdz 100 sociālās palīdzības lietām.

Secinājumi (2)

- **Sociālajiem darbiniekiem darbam ar ģimenēm ar bērniem** kopējais lietu skaits (tai skaitā nepilngadīgo profilakses lietas) ir no **18 līdz 50** klientu lietām.
 - Pagastu teritorijā tikai Pūres un Jaunsātu teritorijas sociālajam darbiniekam ir 23 ģimenes klientu lietas un Slampes pagastā, kur ir izveidota sociālā darbinieka darbam ar ģimenēm ar bērniem amata vieta – 20 klientu lietas, pārējās teritorijās vadīto sociālo gadījumu darbam ar ģimeni ar bērniem ir maz – no 6-13 gadījumu.

Secinājumi (3)

- Uz lietu uzskaitīšanas brīdi, **darbs ar sociālo gadījumu darbam ar pilngadīgām personām pilsētā** nav vēl izveidojies, pagastu teritorijās - tikai no vienas līdz divām klienta lietām.
- Viens sociālais darbinieks pilsētā veic personu funkcionalitātes izvērtējumu, sagatavojot dokumentus pakalpojuma sniedzējam – kopumā 112 valsts sociālās rehabilitācijas lietas, 43 ilgstošās aprūpes pakalpojuma lietas
- Pagastu teritorijās personu funkcionalitātes izvērtējumu veic sociālie darbinieki – aktīvās valsts sociālās rehabilitācijas lietas ir līdz 6 aktīvām lietām katram darbiniekam, aktīvās ilgstošās aprūpes pakalpojuma lietas – līdz 8 aktīvām lietām katram darbiniekam.

Secinājumi(4)

- **Pašvaldībā ir viens darbinieks, kas strādā ar personām ar atkarības problēmām – 32 aktīvās lietas,**
- **darbinieks, kas strādā ar ārpusģimenes aprūpē nodotu bērnu un viņa aizbildņiem un audžuģimenēm, kā arī veic sociālo darbu ar bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem pēc pilngadības (gan individuālais atbalsts, gan izglītogjošo semināru organizēšana, gan sociālās garantijas, gan finansiālā atbalsta organizēšana) – kopā 103 aizbildņu un audžu ģimeņu lietas, 125 klientu lietas bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem. Darbu pagastu teritorijās ar šajā punktā minētām klientu grupām nodrošina pagasta sociālais darbinieks (aktīvo klienta lietu skaits līdz 9 vienai mērķgrupai).**

Secinājumi(5)

- **Sociālais darbs ar personu grupām tiek nodrošināts arī sniedzot pakalpojumu** – ar pieaugušām personām, kurām noteikta invaliditāte - 46 aktīvas klientu lietas, ar bērniem , kuriem noteikta invaliditāte un bērniem no riska ģimenēm – 11 aktīvas lietas, ar senioriem- 58 aktīvas lietas, ar jauniešiem – 103 aktīvas lietas, ar bezpajumtniekiem – 68 aktīvas klientu lietas.
- psiholoģisko izpēti un izvērtēšanu, konsultēšanu, psiholoģisko rehabilitāciju krīžu un traumu gadījumos, psihosociālu atbalstu visām personu grupām sniedz divi **psihologi** – aktīvo klientu lietu skaits – 53.

Secinājumi(6)

- **Sociālajiem darbiniekiem, kas organizē sociālo palīdzību klientiem** – galvenokārt ir jāveic sociālās palīdzības piešķiršana atbilstoši normatīvajiem aktiem. Papildus ir jāizvērtē - klienta sociālos riskus, ja tādi ir konstatēti, tad jādefinē klienta sociālās problēmas, ja nepieciešams, jā sastāda sociālās rehabilitācijas plāns vai jānosūta klients pie sociālā darbinieka darbam ar konkrēto mērķgrupu.
- izvērtēšanas instrumenti – iztikas līdzekļu deklarācija, klienta iesniegtie dokumenti (ienākumu izziņas, bankas kontu izdrukas, darba līgumu kopijas, finanšu dokumenti – rēķini, čeki, kvītis), apsekošanā konstatētais, riska faktoru izvērtējums.

Secinājumi(7)

- **Sociālajam darbiniekam, kas veic sociālo darbu ar konkrēto mērķgrupu,** ir jāvērtē redzeslokā nonākušo klientu sociālo vajadzību specifiku, sociālo problēmu veidus, cēloņus un attīstības tendences, kā arī sociālo sistēmu funkcionēšanas traucējumus, identificē sociālo resursu sistēmas un palīdzošo profesionāļu komandu un organizē to piesaisti konkrētā klienta vai klientu grupas sociālo problēmu risināšanā.
 - sociālais darbinieks izmanto genogrammu, eko karti, riska novērtējuma anketu ģimenēm ar bērniem, personas vajadzību pēc sociālajiem pakalpojumiem novērtējuma karti, apsekošanā konstatēto, sarunās ar klientu un vajadzīgām personām iegūto informāciju. Pielieto dažādas sociālā darba metodikas Ja sociālā darbinieka klients ir ģimene – nereti no 3 līdz pat 12 personām, tad viena sociālā gadījuma vadīšana prasa lielākus pētniecības, izvērtēšanas resursus.

Secinājumi(8)

- **Savukārt sociālajam darbiniekam, kas nodrošina konkrētu pakalpojumu** – sociālais darbs ir vairāk vērsts uz sociālo rehabilitāciju vai sociālo aprūpi - uz sociālās funkcionēšanas spēju atjaunošanu vai uzlabošanu attiecīgai mērķgrupai vai uz personu pamatvajadzību apmierināšanu, kurām ir objektīvas grūtības aprūpēt sevi vecuma vai funkcionālo traucējumu dēļ. Tātad konkrēts mērķis – sociālās un fiziskās funkcionēšanas nodrošināšana, atjaunošana vai uzlabošana.
 - Darba instrumenti- personas vajadzību pēc sociālajiem pakalpojumiem novērtējuma karte, sarunās ar klientu un vajadzīgām personām iegūtās informācijas apstrāde un analīze, Individuālais sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas plāns,
 - Izvērtējot sociālo pakalpojumu būtību, izprotot to nozīmi sociālā darba procesā, secināms, ka sociālā darba speciālisti sociālo pakalpojumu sniedzēju struktūrvienībās, kas ir sociālā dienesta struktūrvienības nebūtu ieskaitāmi Tukuma novada sociālā dienesta Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā noteiktajā speciālistu skaita uz tūkstots iedzīvotājiem minimumā.
- Tātad Tukuma novada sociālajā dienestā ir 8 (astoņu) sociālā darba speciālistu deficīts.

Secinājumi(9)

- **Sociālajiem darbiniekiem pagastu teritorijās ir jāveic visi augstākminētie amata pienākumi – neizslēdzami sociālās palīdzības nodrošināšana, sociālais darbs ar mērķgrupu, jāzin par nodrošinātajiem sociālajiem pakalpojumiem attiecīgajā teritorijā dzīvojošajiem. Papildus tam visam, sociālais darbinieks sekmē teritorijas iedzīvotāju līdzdalību sociālajos procesos, apzin teritorijas sociālās vajadzības un organizē atbilstošus sociālos pakalpojumus. Tātad amata pienākumos ir paveikt visus sociālā dienesta uzdevumus attiecīgā teritorijā, ko nosaka Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums.**

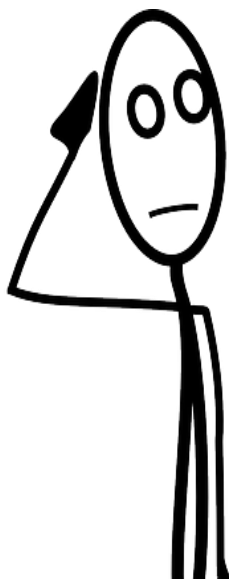
Pilotprojekts

- Īss teritorijas raksturojums uz 31.03.2015.
- Teritorijas platība, kopā – 338.9 km² (Slampes pag. 154.9 km², Džūkstes pag. 184.0 km²). Iedzīvotāju skaits, kopā - 3519 (2020 Slampes pagastā, 1499 Džūkstes pagastā)
- Sociālo palīdzību, sociālo darbu un sociālos pakalpojumus nodrošina 3 sociālie darbinieki

Piešķir sociālo
palīdzību

Organizē sociālos pakalpojumus un
veic sociālo darbu ar ģimenēm ar
bērniem

Organizē sociālos pakalpojumus un
veic sociālo darbu ar pilngadīgām
personām

Rezultāti (1)

IESPĒJAS

- Sociālajam darbiniekam ir vairāk laika konsultācijām - uzklausišanai, motivēšanai, individuālajam sociālajam darbam ar klientu – **noteikti apstiprinās, jo kā prioritāte milzākā darba apjoma kontekstā netiek organizēta sociālā palīdzība.**
- Sociālais darbinieks "nezinot" cilvēka situāciju, vadās tikai pēc iegūtās informācijas, kas ir objektīva un pierādāma, līdz ar to klienta individuālā vajadzību izvērtēšana, intervences plāns ir balstīts uz faktiem, nevis uz emocijām - **noteikti apstiprinās;**
- Sociālā palīdzība nav kā varas ierocis darbiniekam attiecībā pret klientu - **apstiprinās;**
- Mazinās «klišeju» veidošana par klientu un viņa sociālajām problēmām – **apstiprinās.**
- **Tātad iedzīvotājiem ir iespējas saņemt profesionāla sociālā darbinieka konsultācijas, objektivitāti vajadzību, resursu un sociālās situācijas izvērtēšanā, profesionālu intervenci klienta sociālo problēmu mazināšanā.**
- Veicot sociālo darbu ir svarīga profesionalitāte, profesionāls darbinieks nodrošinās kvalitatīvas konsultācijas – **noteikti apstiprinās, lai nodrošinātu kvalitatīvu sociālo darbu, ir nepieciešams darbā izmantot dažādas teorijas, pielietot dažādas metodes, speciālistam regulāri ir jāveic profesionālā pilnveide un jāsaņem supervīzijas .**

Rezultāti (2)

DRAUDI

- Sociālā problēma jāklāsta katram speciālistam, vairākas – pat četras- piecas reizes, klients apjūk, kas un kad ir viņa sociālais darbinieks «Inita vai Anita» - **apstiprinās, šajā gadījumā – iespējams trīs reizes;**
- Tiek slēgtas vairākas vienošanās par līdzdarbību, par sadarbību, par iesaistīšanos- klients apjūk, kura tad ir “īstā”, kura ir “aktīvā” vienošanās – **apstiprinās tiek slēgtas vairākas vienošanās par līdzdarbību (sociālās palīdzības kontekstā), par sadarbību (intervences plāna kontekstā);**
- Iespējams pārāk daudz sadarbības uzdevumu – nav bijusi iespēja vērtēt;
- Pazūd informācija starp iesaistītajiem speciālistiem – **neapstiprinās, ja tiek izstrādāta sistēma, kā informācija tiek nodota sociālajam darbiniekam, kas nodrošina sociālo palīdzību, tad informācijai nevajadzētu pazust, pilotprojekta laikā nav notikuši pārpratumi informācijas “pazušanai”;**
- Jāplāno, iespējams arī lielāki, administratīvie resursi – transports, darbavietas, tehniskais nodrošinājums – **apstiprinās, lai darbā tiktu izmantotas kvalitatīvs pakalpojums, šādā modelī būtu nepieciešams portatīvā datora nodrošinājums katram darbiniekam, ir pieauguši arī degvielas izdevumi transporta pakalpojuma nodrošināšanai. Būtu vēlams arī atsevišķa transporta vienība katram darbiniekam;**

Rezultāti (3)

DRAUDI

- Pakalpojumus sniedzot vairākiem speciālistiem pazūd saikne starp ar pagastu pārvaldes vadītāju, izglītības iestāžu vadītājiem, nevalstisko sektoru u.c. – **apstiprinās, pilotprojekta laikā ir bijuši vairāki zvani no attiecīgām iestādēm par neskaidrību darbinieku atbildības jomā, nav skaidri noteikts darbinieks, kas pārstāv abu pagastu intereses sadarbības jautājumos;**
- Laika resurss (darbiniekiem, kas nestrādā uz vietas) – **apstiprinās, plānotas (ierobežotas) pieņemšanas, ceļā pavadītais laiks - apstiprinās, ko pierāda sarežģītais pieņemšanas laiku grafiks.**
- Sociālās palīdzības piešķiršana varētu aizņemt ilgāku laiku – **apstiprinās, lēmumu par sociālās palīdzības piešķiršanu iespējams saņemt tajā pašā dienā, tad tikai nākošajā pieņemšanas dienā, ja sociālais darbinieks nav īpaši vienojies par nolēmuma saņemšanu.**
- Apsekošanas vienā adresē var veikt vairāki speciālisti – iespējama profesionāļu darba dublēšana – **apstiprinās, bet iespējams organizēt kopējas apsekošanas un atzīmējams arī kā iespēja, jo abu speciālistu viedoklis ir svarīgs gan sociālās palīdzības pieņemšanas, gan sociālā darba veikšanas procesā.**

Secinājumi

- Izveidotajā modelī ir vairāki ieguvumi: tiek **nodrošināts profesionāls sociālais darbs ar klientiem un klientu grupām**, notiek objektīvs sociālās palīdzības piešķiršanas process;
- jādomā par kopienas sociālā darba attīstību tādā izpratnē – kā konkrētās kopienas vajadzību, resursu un sociālo problēmu apzināšanu, ciešā sadarbībā ar pagastu pārvaldes vadītāju, izglītības iestāžu vadītājiem, nevalstisko sektoru u.c.

Minimālais modelis

Pagasts/ pilsēta	Iedzīvotāj u skaits	Esošā situācija (amata vietas, skaits)				Minimālais modelis	Iedzīvotāj u skaits	amata vietas, skaits										
		Kopā	SP	ĢA	SG			Kopā	SP	ĢA	SG							
Džūkste	1499	3	1	1	1	Džūkste	4196	2	1	1								
Slampe	2020					Slampe												
Degole	677					Degole												
Tume	1852	2	2			Tume	4032		1	1								
Irlava	1510					Irlava												
Lestene	670					Lestene												
Sēme	1288	1	1			Sēme	4339		1	1								
Zentene	530					Zentene												
Jaunsāti	984					Jaunsāti												
Pūre	1537	1	1			Pūre												
Kopā	12 567					8								12567	8	2	3	3

Nepieciešamais finansējums

Struktūrvienība	Izdevumi, euro
Atlīdzība (t.sk. darba devēja VSAOI)	14 000
Transports trīs vienības	21 000
Datortehnika sešas vienības	1500
Transporta uzturēšanas izdevumi	3000
Degviela	1875
Kopā:	41 375

Maksimālais modelis

Pagasts/ pilsēta	Iedzīvotāj u skaits	Esošā situācija (amata vietas, skaits)				Maksimālai s modelis	Iedzīvotāj u skaits	amata vietas, skaits				
		Kopā	SP	ĢA	SG			Kopā	SP	ĢA	SG	Kopienas SD
Džūkste	1499	3	1	1	1	Džūkste	4196	2	1	1	1	
Slampe	2020					Slampe						
Degole	677	1	1	1	1	Degole	4032	1	1	1	1	
Tume	1852					Tume						
Irlava	1510	2	2	2	2	Irlava	1	1	1	1	1	
Lestene	670					Lestene						
Sēme	1288	1	1	1	1	Sēme	4339	1	1	1	1	
Zentene	530					Zentene						
Jaunsāti	984	1	1	1	1	Jaunsāti	1	1	1	1	1	
Pūre	1537					Pūre						
Kopā	12 567	8					12567	13	2	3	3	5

Nepieciešamais finansējums

Struktūrvienība	Izdevumi, euro
Atlīdzība nodaļas vadītājam (t.sk. darba devēja VSAOI)	14 000
Atlīdzība (5) sociālajiem darbiniekiem (t.sk. darba devēja VSAOI)	53 762
Transports astoņas vienības	56 000
Dator tehnika sešas vienības	1500
Transporta uzturēšanas izdevumi	8000
Degviela	5000
Kopā:	138 262

Secinājumi

- UZ ESOŠO RESURSU BĀZES SOCIĀLĀ DARBA SPECIALIZĀCIJAS PAGASTU TERITORIJĀS NAV IESPĒJAMS IEVIEST

Paldies!

